

Sortida d'estudi a Altafulla, realitzada conjuntament amb el Centre Excursionista de Catalunya, amb motiu del segon centenari del mesurament del meridià Dunkerque-Barcelona (13 de febrer de 1994)

Narcís RUCABADO i FRANQUESA
Centre Excursionista de Catalunya
Societat Catalana de Geografia

Atès que enguany es compleixen dos-cents anys dels treballs que es portaren a terme per al mesurament del meridià de Dunkerque a Barcelona, fet per científics catalans i francesos per tal d'obtenir el patró metre, la Societat Catalana de Geografia (SCdG) no ha volgut deixar passar aquest esdeveniment i ha cregut oportú de col·laborar amb el Centre Excursionista de Catalunya (CEC), en el programa d'activitats que aquest ha desenvolupat, de l'octubre de l'any passat fins al maig d'enguany, per commemorar aquesta efemèride.

Així, doncs, dins el curs *Països, regions, fronteres en un món canviant*, la SCdG es va responsabilitzar d'una sèrie d'actes i visites realitzades durant el mes de febrer, en el marc d'una sortida d'estudi a Altafulla (Tarragonès), a la qual assistiren un nombre destacat de membres, tant del CEC com de la SCdG.

Hom pot preguntar-se: per què una sortida d'estudi a Altafulla? Doncs perquè, en el conjunt de treballs fets per mesurar el meridià Dunkerque-Barcelona, Altafulla va tenir un especial protagonisme, ja que el docte científic local Antoni de Martí i Franquès (*Martí d'Ardenya*) mantingué una relació constant amb els astrònoms francesos encarregats de la medicció, els prestà una col·laboració decisiva i acollí a casa seva Pierre Méchain, component de la Comissió Internacional.

Entre els actes i visites programats per a la jornada, cal destacar l'anada a l'**ermita de Sant Antoni**, situada als defores d'Altafulla, esplèndida talaia i actual vèrtex geodèsic, des d'on s'albira l'indret vèrtex de la medició del meridià —vèrtex de Sant Joan, nom que pren de l'ermita propera. Hom no anà a Sant Joan, prop de Tamarit, perquè el vèrtex ja no existeix i l'ermita fou totalment destruïda durant la Guerra del Francès, quan la batalla d'Altafulla, l'any 1812. A l'ermita de Sant Antoni, els vocals de la sortida, els senyors **Francesc Beato** i **Francesc Olivé**, donaren les explicacions tècniques referents al mesurament realitzat al vèrtex geodèsic i diverses informacions històriques de l'indret.

Tot seguit, es visità part de la interessant i pintoresca **Vila Closa d'Altafulla**, casa natal de *Martí d'Ardenya*, el monument que la vila d'Altafulla va dedicar-li, la cripta de l'església on reposen les seves despulles, l'Abadia i diversos llocs que evocuen el seu record.

Malgrat el dia emplujat, no volguérem marxar sense abans fer una petita visita a l'interessant indret d'**els Munts**, amb la seva vil·la romana, una de les més importants del país, amb uns notables mosaics, ara a bon resguard, tot esperant que els pressupostos de l'Administració siguin generosos per tal d'exhibir-los amb la categoria que es mereixen.

Els assistents seguïrem cap a Tarragona, per visitar la casa que habità Martí i Franquès, al carrer de Santa Anna, quan visqué en aquesta ciutat del Camp, entre 1798 i 1832, any de la seva mort. Ara la casa és la seu del **Museu d'Art Modern**, que conserva notables pintures i escultures.

Després de dinar, als afores de Tarragona, fórem rebuts amablement per la junta directiva del **Centre de Lectura de Reus**, que ens mostrà les dependències de la seva seu i ens donà acurades explicacions sobre l'obra cultural i excursionista de l'entitat. Per acabar, hom féu cap al **Museu Comarcal Salvador Vilaseca**, on poguérem admirar les taules gòtiques del llegat d'Antoni Pedrol Rius.

En acabar, cal donar les gràcies a totes les persones que, d'una manera o altra, van col·laborar en l'èxit d'aquesta sortida d'estudi, en especial a la senyora Maria Porter.